

Metodické usmernenie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 02/2025 z 30. júna 2025

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) podľa § 9 ods. 3 písm. a) zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o regulácii“) vydáva toto metodické usmernenie.

Čl. 1 Účel usmernenia

Účelom tohto metodického usmernenia je poskytnúť pre elektroenergetické podniky¹ a plynárenské podniky² a iných účastníkov trhu s elektrinou³ alebo trhu s plynom⁴ usmernenie ohľadom optimalizácie využívania elektriny a plynu, uplatňovania opatrení zameraných na zvýšenie energetickej efektívnosti, poskytovania služieb odberateľom elektriny a odberateľom plynu zameraných na zvýšenie energetickej efektívnosti, uplatňovania cien, taríf a podmienok dodávky elektriny a dodávky plynu spôsobom zameraným na zvýšenie energetickej efektívnosti, zavádzania inteligentných meracích systémov a modernizácie sústav a sietí zameranej na zvýšenie energetickej efektívnosti pri súčasnom plnení požiadaviek existujúcej legislatívy.

Čl. 2 Opatrenia zamerané na zvýšenie energetickej efektívnosti

Všeobecné opatrenia zamerané na zvýšenie energetickej efektívnosti:

1. vypracovanie koncepcie energetickej efektívnosti ako základného koncepčného dokumentu,
2. podrobiť sa energetickému auditu a implementovať odporúčania, ktoré z daných auditov vyplývajú,
3. vykonávanie povinných schém energetickej efektívnosti,
4. vypracovanie súboru legislatívnych a inštitucionálnych opatrení, ktoré vytvoria prostredie umožňujúce realizáciu opatrení zameraných na zlepšenie energetickej efektívnosti v jednotlivých sektoroch ekonomiky,
5. zabezpečenie koordinácie aktivít zameraných na realizáciu opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti v rámci ústredných orgánov a regionálnych a miestnych správ,
6. navrhnutie podporných programov, ktoré obsahujú priority a opatrenia smerujúce k podpore energetickej efektívnosti,
7. vypracovanie informačnej kampane zameranej na zvyšovanie povedomia spotrebiteľov o energetickej efektívnosti, o spotrebe a energetických nákladoch, o dostupnosti a spoľahlivosti energeticky efektívnych technológií, o výhodách plynúcich z úspor, o možnostiach financovania opatrení zameraných na energetickú efektívnosť a pod,

¹ § 3 písm. b) bod 5. zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

² § 3 písm. c) bod 3 zákona č. 251/2012 Z. z.

³ § 15 ods. 2 zákona č. 251/2012 Z. z.

⁴ § 15 ods. 3 zákona č. 251/2012 Z. z.

8. definovanie, zavádzanie a podpora nových noriem spotreby,
9. upriamenie sa na bezpečnosť dodávok energie vzhľadom na rýchly rast výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov, čím môže energetická efektívnosť znížiť potrebu nových kapacít na výrobu elektrickej energie a náklady spojené so skladovaním, prenosom a distribúciou, čo priamo znižuje závislosť dovozu palív z tretích krajín,
10. zabezpečenie energetickej efektívnosti prostredníctvom obstarávania zákaziek a udeľovania koncesií, kritérií v prospech výrobkov, prác a služieb s čo najvyššou energetickou efektívnosťou a budov s čo najvyššou energetickou hospodárnosťou, a to aj v prípade obstarávania, na ktoré sa nevzťahujú osobitné požiadavky podľa smernice 2009/30/ES. V tejto súvislosti sa pri všetkých postupoch zadávania verejných zákaziek a udeľovania koncesií, s hodnotou nad prahovými hodnotami uvedenými v článku 8 smernice 2014/23/EÚ, článku 4 smernice 2014/24/EÚ a článku 15 smernice 2014/25/EÚ, musia vziať do úvahy energetická efektívnosť výrobkov a služieb a energetická hospodárnosť budov stanovené v práve Únie alebo vo vnútroštátnom práve, pričom prioritou je zásada prvoradosti energetickej efektívnosti v postupoch obstarávania.
11. dodržiavanie zásady prvoradosti energetickej efektívnosti⁵ pri plánovaní investícií pre účastníkov trhu s elektrinou; tento princíp musí byť jednou z hlavných priorit od začiatku rozhodovacieho procesu najmä pri plánovaní veľkých investičných projektoch.

Čl. 3

Opatrenia zamerané na zvýšenie energetickej efektívnosti výroby, prenosu a distribúcie energie

Na strane výroby zamerať opatrenia na zníženie spotreby energie zvýšením energetickej účinnosti jednotlivých energetických zdrojov a na optimalizáciu výroby tepla a elektriny prípadne iných foriem energie.

Opatrenia na zvýšenie energetickej efektívnosti sú:

1. Zvýšenie efektívnosti tepelných elektrární obnovou existujúcich výrobných zariadení s cieľom dosiahnuť zníženie spotreby primárnych palív, nákladov na výrobu elektriny a tepla, nepriaznivých environmentálnych dopadov a zvýšenie rozsahu podporných služieb a prevádzkovej flexibility s cieľom:
 - znižovať vlastnú spotrebu existujúcej prevádzky tepelných elektrární výmenou zastaralých zariadení za modernejšie s menším výkonom a nižšou energetickou náročnosťou,
 - výmenu morálne a fyzicky opotrebovaných výrobných zariadení za nové s progresívnejšími technickými parametrami,
 - zníženie spotreby paliva potrebného pre nábeh a stabilizáciu výroby s použitím plazmových stabilizačných horákov,
 - využitie odpadového tepla v pare alebo v horúcej vode ako náhrady za odobraté teplo v pare,
 - znižovanie strát v rozvodoch tepla,
 - optimalizácia dodávky tepla.
2. Zvyšovanie využívania hydroenergetického potenciálu rekonštrukciami zameranými na zvýšenie účinnosti energetickej premeny alebo využitie racionalizačných opatrení.

⁵ https://www.sica.sk/wp-content/uploads/odborne_o_energii/Dokumenty/EFEKTIVNOST-PRIORITA.pdf

Ďalšou možnosťou je aj zvýšenie spádu elektrárne zdvihnutím hladiny v nádrži, resp. prebagrovaním odpadového koryta stupňa.

3. Znižovanie strát pri prenose a distribúcii so zameraním na prenos a distribúciu elektriny, plynu a tepla. Optimalizáciou prevádzky, riadenia a zavádzaním nových technológií minimalizovať straty pri prenose a distribúcii energie od výrobcu ku konečnému spotrebiteľovi.
4. Podpora umiestnenia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby v blízkosti oblastí dopytu po teple⁶.

Čl. 4

Opatrenia zamerané na stranu spotreby

Opatrenia zamerané na stranu spotreby sú:

1. Zameranie sa na priemysel, domácnosti, tretí sektor, dopravu a energetiku, čo poskytuje veľké možnosti jej usmernenia k dosahovaniu úspor energie.
2. Zníženie vysokej technologickej náročnosti tvorby hrubého domáceho produktu v priemysle – uprednostnenie aplikácie technológií a procesov, ktoré v maximálnej možnej miere zhodnocujú spotrebovanú energiu pri tvorbe pridanej hodnoty.
3. Dosiahnutie maximálneho využitia potenciálu úspor tepla v podnikateľskej, štátnej a komunálnej oblasti, ako aj v domácnostiach.
4. Zameranie sa na projekty úspory tepla, ktoré majú nízke investičné náklady pri maximálnych prínosoch - rekonštrukcia a izolovanie tepelných rozvodov. Pri budovách implementáciou harmonizovaných technických noriem založených na realizácii energetickej certifikácie budov, definovaním tepelno-technických požiadaviek na nové a obnovované budovy, pravidelnou kontrolou kotlov, tepelno-technických zariadení a klimatizácie v budovách.
5. V domácnostiach, v ktorých má, v dôsledku zvyšovania komfortu obyvateľstva vybavovaním domácností novými spotrebičmi, trend spotreby elektriny stúpajúcu tendenciu, zvyšovať povedomie obyvateľstva na uprednostňovanie a využívanie energeticky efektívnych spotrebičov.
6. Uplatnenie zásady prvoradosti energetickej efektívnosti v zmysle odporúčania Komisie (EÚ) 2020/1563 zo 14. októbra 2020, týkajúce sa energetickej chudoby (Ú. v. EÚ L 357, 27.10.2020, s. 35), by malo plynúť ľuďom, ktorí čelia energetickej chudobe alebo riziku, že do nej upadnú, zraniteľným odberateľom vrátane konečných spotrebiteľov, domácnostiam s nízkymi a stredne vysokými príjmami, a ľuďom žijúcim v sociálnom bývaní. Opatrenia energetickej efektívnosti by sa mali vykonávať prioritne v snahe zlepšiť situáciu týchto jednotlivcov a domácností a v snahe zmierniť energetickú chudobu a nemali by podporovať neprimerané zvyšovanie nákladov na bývanie, mobilitu alebo energiu súvisiacu so smernicou 2024/1711 ktorou sa menia smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944, pokiaľ ide o zlepšenie koncepcie trhu s elektrinou v Únii SR vo vzťahu k zraniteľným odberateľom⁶.
7. Vypracovanie programov pre tretí sektor na definovanie energetických štandardov pre kancelárske spotrebiče (program Energy Star) a osvetlenie.
8. Zvyšovanie energetickej účinnosti dopravy v súvislosti s nárastom automobilovej

⁶ [Smernica - 2023/1791 - EN - EUR-Lex](#)

dopravy výrazným spôsobom ovplyvňuje energetickú náročnosť ekonomiky. Vzhľadom na obmedzený rozsah vodnej a leteckej dopravy, cesta k úsporám energie je zameraná na uprednostňovanie železničnej dopravy pred cestnou dopravou a verejnej dopravy pred dopravou individuálnou.

9. Modernizácia a zavádzanie nových technológií a optimalizáciou procesov so zvýšenou bezpečnosťou, spoľahlivosťou, produktivitou a kvalitou výrobkov. Pri výrobe elektrickej energie a tepla ponúka kombinovaná výroba energeticky účinný variant v prípade, ak existuje požiadavka na krytie potreby tepla⁷.
10. Vytvárať alebo byť priamou súčasťou komunít vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov energie, čím dochádza k významnému šetreniu vlastnej spotreby energie.
11. Novo namontované meradlá tepla a pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov by mali umožňovať diaľkový odpočet, aby sa zaistilo nákladovo efektívne a časté poskytovanie informácií o spotrebe.

Čl. 5

Opatrenia podporujúce zavádzanie inteligentných meracích systémov a modernizácie sietí zameranej na zvýšenie energetickej efektívnosti

Opatrenia v oblasti rozvoja inteligentných meracích systémov a inteligentných sietí:

1. zabezpečenie technických parametrov IMS spĺňajúcich požiadavky európskej legislatívy v oblasti energetickej efektívnosti s cieľom vytvoriť podmienky pre informovanie spotrebiteľov s cieľom efektívne riadiť svoju spotrebu,
2. vytvorenie podmienok pre budovanie lokálnych inteligentných sietí s takmer vyrovnanou bilanciou s minimalizáciou tokov voči okoliu,
3. využívanie IMS a IS pre podporu elektromobility,
4. rozvíjanie inteligentných domácností vybavených distribuovanými zdrojmi, inteligentnými spotrebičmi a diaľkovým dohľadom nad domácnosťou,
5. pri zavádzaní IMS poskytnúť koncovému odberateľovi náležité poradenstvo a informácie o plnom potenciáli IMS, najmä spôsob odčítania a monitorovanie spotreby energie,
6. pri zavádzaní IMS prijatie opatrení zabezpečujúcich inštaláciu u všetkých odberateľov vrátane zabezpečenia základných práv na ochranu údajov a súkromia,
7. aplikovanie moderných technológií typu Automated Meter Reading (AMR), ktoré obsahujú časť funkcií IMS,
8. aktualizácia zobrazovaných nameraných údajov dostatočne často na to, aby sa mohli využiť na dosiahnutie úspor energie,
9. zabezpečenie obojsmernej komunikácie medzi odberným miestom koncového odberateľa elektriny a centrálou inteligentného meracieho systému prevádzkovateľa sústavy alebo siete prenášaných údajov a správ proti ich zneužitiu,
10. vytvorenie, navrhnutie a ponuka štandardizovaného rozhrania, ktoré by umožnilo riešenie riadenia spotreby energie „v reálnom čase“,
11. poskytovanie nameraných výsledkov priamo odberateľovi s možnosťou využitia mobilných aplikácií, webových portálov, nastavovanie cieľov úspor a prijímanie upozornenia na vysokú spotrebu. Na základe nameraných dát ponuka odporúčania na zlepšenie energetickej efektívnosti, ako sú návrhy na modernizáciu zariadení alebo

⁷ <https://hsr.rokovania.sk/9383/32-/?csrt=6511660578318413422>,
https://www.siea.sk/wp-content/uploads/poradenstvo/legislativa/energ_politika/enp_priloha_7.pdf

- zmeny v návykoch spotreby,
12. zabezpečenie interoperability a schopnosti poskytnúť požadovanú pripojiteľnosť meracej infraštruktúry k odberateľským systémom energetického hospodárenia takmer v reálnom čase, v súlade so smernicou EÚ 2019/944 z 5. júna 2019⁸,
 13. štandardizácia integrácie opatrení s ďalšími inteligentnými zariadeniami ako sú termostaty, čidlá, snímače metrológie alebo osvetlenie s cieľom zvýšenia celkovej energetickej efektívnosti.

Čl. 6

Zrušovacie ustanovenie

Metodické usmernenie č. 02/2023 z 30. júna 2023 sa zrušuje.

Čl. 7

Účinnosť

Toto metodické usmernenie nadobúda účinnosť 30. júna 2025.

Bratislava, jún 2025

Vypracoval: odbor monitoringu a analýz

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX:32019L0944>